

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, „Bejaardencentrum Rijnzate”, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementenprijs f 10,- per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

ADVENT

..... Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op

Jesaja 60 : 1.

We naderen weer het einde van de adventstijd en komen dicht bij het feest waarop we de komst van Gods Zoon in het vlees hopen te gedenken.

De Heere heeft Zijn Woord weer laten uitgaan om de boodschap te brengen van de Oud-Testamentische verwachting van dat heil. Die boodschap heeft ook vandaag wat te zeggen. Het is niet zo, dat al staan we achter de komst van Gods Zoon in het vlees, er daarom geen advent meer zou zijn in het midden van de Kerk des Heeren. Het is nodig dat we persoonlijk deel krijgen aan het heil dat in het Kind van Bethlehem verschenen is. Juist vanwege de komst van dat Kind zijn er uitgangen naar wat er in Hem geopenbaard is. En de Heere wekt ook vandaag Zijn Kerk op om tot dat heil uit te gaan en in waarheid met dat heil vervuld te worden. Het is waar, de Heere Zelf werkt dat in het hart en leven. Het is enkel vrije genade, als we het heil in de gekomen Christus deelachtig worden. Daar is niets van de mens bij. Toch, de Heere nodigt tot dat heil en wekt op uit de dodigheid en ingezonkenheid. We horen het in dit woord: „Maak u op, word verlicht.....”

Deze dringende nodiging, die krachtige opwekking, is wel bijzonder nodig. U zult het weten: het gaat hier om Sion. Wel wordt haar naam niet genoemd, maar uit het verband is het duidelijk dat het om haar gaat. God had Sion verkoren tot Zijn lof hier op aarde. Hij had de heerlijkheid van Zijn Naam over haar doen stralen. Maar wat is ervan overgebleven? Zij is als een vrouw die smadelijk ter aarde ligt. Zij is gebonden in een nacht van ellende. Machteloos en krachteloos is zij! Zo is zij toch in de gevangenis van Babel! Door eigen schuld is zij daar terechtgekomen. Hier is de vraag te stellen, wat er van Sion terecht moet komen. Ze ligt daar in ellende neer. Ze gevoelt haar ongerechtigheid en is aan het eind van alles. Ze mist het licht en de heerlijkheid, waarin ze vroeger was uitgekomen.

Dat is niet zo vreemd voor Gods levend Sion. Velen weten met het grootste gemak over licht en heerlijkheid te spreken, maar ze hebben het nog nooit gemist. Zij zijn er nooit verlegen om geworden in de nood van hun leven.

Zo reizen we het komende feest tegemoet en wensen elkaar gezegende feestdagen. Maar van de persoonlijke beleving zijn we vreemdelingen. Dat is erg arm! Het heil dat gepredikt wordt is wel een ruime maar geen vanzelfsprekende zaak. De Heere maakt er plaats voor in ons leven door het werk van Zijn Geest. Die Geest ontdekt en laat het zien wie wij zijn. Dan wordt het in eigen hart nood. Dan leren we onze duisternis verstaan en wordt er uitgezien naar het licht. Zó deze dagen tegemoet te reizen in ware heilbegeerte geeft vrucht voor eigen leven.

O, wat een bijzondere boodschap. Lichtstraal in de nacht van ellende. „Maak u op, word verlicht”. De Heere wekt Zelf op tot het licht en tot het deel krijgen aan dat licht.

Al zo lang ligt ze in de duisternis.

Misschien denkt u: hoe kan de Heere dit zeggen? Weet Hij dan niet hoe machteloos en krachteloos Sion is? Maar nee, hoe waar of het is dat de Heere er weet van heeft, ja hoe waar of het is dat de Heere het nog beter weet dan zij..... Hij spreekt Zijn Woord met macht! Met de Goddelijke macht van Zijn genade. Het spreken Gods is een daad Gods. Hij zegt dit niet omdat Sion er toe in staat is..... Maar omdat Hij in het alvermogen Zijner genade het doet! Zij mag het denken dat de Heere haar verlaten heeft en haar vergeten is, maar Hij is Dezelfde gebleven in Zijn onveranderlijke trouw en ontferming. Hij gedenkt Zijn Verbond! Alleen in Hem is de grond waarom Zijn Sion verlicht zal worden. „Want uw licht komt en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op”. God Zelf wendt de gevangenis van Babel en brengt weer naar het land der belofte. God Zelf gaat Zijn beloften waar maken dat Hij het licht van Zijn genade doet opgaan in de Zon der gerechtigheid, in het geschenk van het Kind van Bethlehem. En wat wonder dat de Heere hier zegt: uw Licht. Dat is het licht dat vanuit God bij Sion behoort. Niet vanuit haarzelf. Dan behoort bij haar de duisternis. Dan heeft zij het verdiend dat ze zo eeuwig moet omkomen. Maar nu toch „uw licht”! Naar Zijn Goddelijk welbehagen behoort het bij haar. Zijn Goddelijke beloften staan er voor in dat het licht en de heerlijkheid voor haar is. Ook die heerlijkheid, de glans van Zijn Goddelijke deugden. Hoe bijzonder komt de heerlijkheid Gods niet openbaar als de Zoon van God geboren wordt en de engelen zingen in de velden van Efratha: Ere zij God. In de geboren Zaligmaker gaat God weer wonen in het midden van een verloren zondaarsgeslacht en de volle glans van Zijn deugden zaligend openbaren. Ziet dat alles wordt hier aan het teneergezonken Sion zo rijk gepredikt.

Gaat u er naar uit? Of kunt u het best stellen bij eigen licht en bij uw eigen gerechtigheid? In de duisternis van de onwetendheid en in de duisternis van uw eigen gerechtigheid. Hoe erg is dat terwijl u het licht en de heerlijkheid gepredikt wordt. Heer acht op. Zeg het heden de Heere: verlicht mijn duister eer het te laat is. Leg het Woord voor Gods Aangezicht en smee Hem om de werking van Zijn Heilige Geest.

Wat een kracht ligt er in deze roepstem. Hoe waard is de Heere dat ge erop uitgaat. Hij stelt er Zijn eer in. Duisternis is niet vreemd aan allen die God vrezen. Het is goed de duisternis van mijn schuld en ongerechtigheid voor God te bewenen. Maar dan hijg ik naar het licht! Dan wordt de duisternis niet verheerlijkt alsof dat het meest tot Gods eer zou zijn. Nee, hier is een bron van licht en heerlijkheid in het gegeven Kind vanuit de hemel. En in de donkerheid gaat dat licht op in het binnenste van mijn hart, als het oog des geloofs dat Kind aanschouwt. Dan wordt het geboortefeest van Christus oorzaak van licht en heerlijkheid. Dan zal de stem van de Zijnen de heerlijkheid van God verkondigen in het geschonken Kind.

D. Slagboom.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 49

HOOFDSTUK III/IV.

Artikel 9 (slot).

Artikel 9 heeft het over de schuld van hen, die

Van de Administratie

Wie kan mij thans helpen aan de juiste adressen van: J. de Roode, Asterstraat 164, 2223 VL Katwijk (Z-H), K. Braam, Zuidlaarderbrink 136, 7312 GH Emmen? Met de mededeling vertrokken, ontving ik de bladen retour.

Extra mocht ik in dank ontvangen f 55,- en voor de school te Dundas f 500,- van Ds. v. H. te W. Ook mocht ontvangen worden het abonnementsgeld voor 1981 van één onzer abonnees, die f 10,- extra overmaakte. Dat was de 1ste en tevens een goed begin.

Gezien de steeds hogere kosten voor de uitgaven van ons blad willen wij dit als een voorbeeld ten navolging stellen. Wie verrast ons in deze?

Adm. Bewaar het Pand, adres: Bej. Centrum „Rijnzate” 1 - 08, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn, giro 704350.

v.d.L.

Van de redactie

1. School voor Dundas en Hamilton. Het doet me goed weer te kunnen verantwoorden wat ik heb ontvangen, namelijk van de kerk van Alphen aan den Rijn een bedrag van f 1139,73 en van mevr. v.d.B.S. een gift van f 100,-. Eveneens een gift van f 100,- van fam. B. te K. en van f 10,- van fam. P. te H. Hartelijk dank.

2. Filemon. Hierbij het vervolg van de opschriften boven de artikelen van het boek van Ds. Van der Ent over de brief aan Filemon. Nog eens: 41. verplichtingen, 42. Laat mij genieten, 43. Genieten in de HEERE, 44. Het is niet altijd genieten, 45. Rommelende ingewanden, 46. Verkwikken, 47. Ik heb (ook) u geschreven, 48. Wantrouwen, 49. Vertrouwen, 50. Gehoorzamen. Een verscheidenheid van onderwerpen. Men weet het, het boek is ook bij mij te bestellen. B.

op de roepstem van des Heeren Woord niet komen en zich niet bekeren. Zij worden in drieërlei zin onderscheiden en openbaren een schijnbeking.

Het zijn ten eerste de zorgelozen omtrent het eeuwig wel-zijn, de eeuwige zaligheid.

Dat zijn zij, die het Woord des Evangelies wel horen, maar niet aannemen. Dan zijn er, die het Woord Gods wel aannemen, maar niet in het binnenste van hun hart. Het zijn de tijd-gelovigen.

Verder zijn er, bij wie het zaad van Gods Woord onvruchtbaar blijft, doordien zij het zaad verstikken door de zorgvuldigheden en wellusten der wereld.

Kort gezegd, zij kunnen worden onderscheiden in:

harde harten;
gevoelige harten;
en gedeelde harten.

Nu dienen we hier wel te bedenken, dat het bij deze mensen niet gaat om nooit weer in de kerk te komen, dus de buiten-kerkelijken. O neen! Hier worden juist de kerk-mensen bedoeld, die het Woord des Heeren niet aannemen. Het zijn zij, die, hoè ernstig ook geroepen en vermaand, geen gehoor eraan geven, maar onbezorgd voortleven naar het goedgevoelen van hun hart. Aan een ontdekkende preek willen zij helemaal niet aan. Dat is voor hen allemaal veel te moeilijk en te onbegrijpelijk, te saai, te ouderwets.

De Heere Jezus vergelijkt deze hoorders van het Woord met het zaad, dat bij de weg valt en door de vogels wordt opgepikt, wanneer er korrels nog wat dansend over de weg heenspringen.

Wanneer zij het kerkgebouw verlaten, hebben ze het over alles en nog wat, maar nooit eens over de vraag: mag ik daar nu ook deel aan hebben?

En de werkdagen weer ingaande, denken zij nergens meer aan dan alleen aan de dingen, die men ziet, aan genot, aan vrije-tijdsbesteding, aan zoveel mogelijk verdienen met zo weinig mogelijk te werken. „Harde harten!” Zo kunnen onder degenen, die het Woord niet aannemen, ook gerekend worden zorgelozen, bij wie de kerkdienst en de godsdienst (ja, de meest rechtzinnige zelfs) **sleur-dienst** is! Het zijn de „gerusten te Sion” uit Amos 6. Veelal schuilen zij achter hun onmacht weg, ja, geven heimelijk God de schuld, dat zij niet bekeerd worden.

Maar, iemand kan zich zelf toch niet bekeren? Dat zegt de Bijbel toch duidelijk? Ongetwijfeld! Doch Gods Woord zegt ook duidelijk, dat God Zich van de middelen wil bedienen, van Zijn Woord. De onmacht van de mens zal tot het vragen moeten leiden: „Heere, bekeer Gij mij, dan zal ik bekeerd zijn!”

O, verharding van het hart is zo buitengewoon gevaarlijk! De voorbeelden hiervan zijn zo ontroerend in Gods Woord. Denk aan Farao, Saul, Judas.

Er zijn ook **gevoelige harten**.

Het zijn zij, die wel eens onder de prediking geroerd worden. Ons artikel zegt: „Anderen nemen het wel aan, maar niet in het binnenste huns harten.” De Heere Jezus vergelijkt de „gevoelige” harten met degenen, die het Woord „terstond met vreugde ontvangen, doch geen wortel hebben in zichzelf, maar voor een tijd zijn; en als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zo word zij stond geërgerd.” (Matth. 13 : 20 en 21).

Bij hen valt het zaad op steenachtige plaatsen, zegt Christus in deze gelijkenis. Dus op een rots-bodem. Er is dus wel grond, maar zodanige aarde, waaruit rotsstukken boven komen. Zo ligt er onder het laagje aarde gesteente. Dan komt het zaad wel even op, maar, daar het geen diepte van aarde heeft, verdort het.

Hiermede tekent Jezus het **tijd-geloof**. Dat is: slechts geloven voor een tijd. De voorbeelden uit Gods Woord zijn bekend. Denk aan Orpa! Ja, aanvankelijk geloofde zij. Want zij ging met Naomi en Ruth mee naar Kanaän. Maar het was tot de grens. En toen keerde zij terug naar Moab!

Bij haar en anderen blijkt dus, dat het Woord des Evangelies geen vrucht droeg, omdat het zaad geen **diepte** van aarde had. Zulke aanvankelijk geroerden in het geweten kennen verder geen wezenlijk schuldbesef, geen oprecht berouw en geen strijd.

Men kan zelfs het Woord, zo lezen we, „met vreugde ontvangen”, maar dat het toch weer weg-ebt. Men wordt „geërgerd”, staat er. Zulk een geloof is gelijk aan een „stroo-vuur”. Het laait eerst hoog op, maar even spoedig is het uitgebrand.

Zij nemen Gods Woord terstond aan en wel alleen van de „belovende” zijde.

Daarom is het zo erg, wanneer de prediking alleen of voor het grootste deel „belofte-prediking” is. Moet de prediking dat dan niet zijn? Ongetwijfeld! Heeft artikel 8 ons dit niet sterk voorgehouden, zo gegrond op Gods Woord? Ook niet in artikel negen? Ja, herlezen we het nog eens: „daarvan is de schuld niet in het Evangelie, noch in de Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde.”

O, heeft de Heere Jezus eens niet wenende voor Jeruzalem gestaan en geroepen: „Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen bijeen willen vergaderen gelijk een hen hare kiekens; doch gij hebt niet gewild!”

Welnu, zal de waarlijk geroepen en gezonden prediker ook niet met de bewogenheid zijner ziel het Evangelie van vrije genade in alle ruimte moeten brengen?

Maar, mag dan de gemeente daarmee zonder meer naar huis gestuurd worden? O neen! De bekende Ds. C. den Boer zegt in zijn boek „Om 't eeuwig welbehagen” (blz. 145): „Als God beloften geeft, dan geeft Hij ze om ermee te worstelen. We zeggen dus na het aanbod van Gods genade in de preek nog geen amen.”

Schrijver merkt dan in zijn boek ook op: „Men zou immers op een verkeerde manier op deze aanbieding des heils kunnen gaan rusten, alsof alles ermee gedaan is, wanneer wij slechts het Evangelie hebben gehoord.” Welnu, zo dient de prediker ook te wijzen op

de noodzakelijkheid, deel te verkrijgen aan de onmisbare inhoud van Gods beloften en wel door het toepassende werk van de Heilige Geest! En dit gaat niet buiten Zijn ontdekkend werk om. Worden de beloften Gods door het geloof aangenomen en wel door het „zaligmakend”, het „oprecht” geloof, dan is het de **HEILIGE GEEST**, Die dit geloof in het hart werkt door het Evangelie. (Zondag 25).

En de Heilige Geest is ook „de Geest der aanneming” (Romeinen 8 : 15).

Dat geldt ook het aannemen van Gods beloften.

Ten derde zijn er ten opzichte van het gezaaide Woord Gods: **gedeelde harten**.

Dit zijn harten, waarin het zaad van Gods Woord verstikt wordt doordat het, evenals het zaad, onder de doornen en distelen valt. Alzo brengt het geen vrucht voort.

Met het tussen de doornen gekomen zaaisel ging het aanvankelijk goed. Het kwam op, maar de doornen en distelen overgroeiden het, zodat het goede zaad verstikte.

De doornen en distelen konden ook niet uitgeroeid worden, daar er gevaar bestond, dat ook het goede zaad mee uitgetrokken werd. Op dit gevaar wees de Heere Jezus Zijn discipelen, toen zij Hem vroegen: Wilt Gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen? En toen was Zijn antwoord: Neen, opdat gij het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelfde de tarwe niet uittrekt. Laat ze beide tesamen opwassen tot de oogst en in de tijd van de oogst zal Ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst het onkruid en bindt het in busselen om hetzelfde te verbranden; maar brengt de tarwe tesamen in de schuur.” (Matth. 13 : 28b - 30).

Christus vergelijkt de doornen en distelen, waartussen het goede zaad gevallen is, met de **zorgvuldigheden** en **wellusten** der wereld. Het zijn degenen, die wel naar de kerk gaan, zich dus stellen onder het gepredikte Woord, maar waarbij het dan ook blijft.

Enerzijds stemmen zij er nog wel mee in, maar anderzijds houden hen de zorgvuldigheden des levens zodanig bezig, dat zij geen tijd meer hebben voor de eeuwige belangen hunner ziel.

Ook zijn het de wellusten der wereld, die het goede zaad van Gods Woord verstikken. De welvaart en de geldzucht hebben zulk een sterke invloed gekregen, dat het leven er helemaal aan opgeofferd wordt.

Ook de **wereldzin** neemt de mens in beslag. Enorm is de zuigkracht van de wereld, vooral op onze jeugd. En deze is des te gevaarlijker voor jongeren, maar ook voor ouderen, omdat „zonde”, welke de Bijbel als zonde kwalificeert, blijkbaar vandaag als „normaal” wordt beschouwd en gedaan! Wat zo beslist door Gods Woord wordt veroordeeld, is nu heel gewoon. Wat is er nu eigenlijk nog zondig?

„Gedeelde harten”.

Deze vinden we bij hen, die de Heere nog wel willen dienen zogenaamd, maar ook willen vasthouden aan de wereldse begeerlijkheden. Dan is er het „hinken op twee gedachten”, zoals ten tijde van Achab: nu eens de zijde van Jehovah kiezen, dan weer de zijde van Baäl!

Tegenover al deze levensuitingen blijft Gods Woord van kracht: „Want wat baat het een mens zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade aan zijn ziel?”

En: „Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid; maar die de wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.” (I Joh. 2 : 15 - 17).

Nog één opmerking!

Wanneer het zaad valt bij de weg, of op steenachtige plaatsen of onder de doornen, ligt dat dan aan het zaad of aan de zaaier, die toch alleszins bekwaam blijkt te zijn tot zijn zaaiwerk? Hij slaat immers geen plekje van zijn akker over. Zo maakt de Heere Zijn dienstknechten getrouw om het zaad des Evangelies uit te strooien en dat hij daarbij niet zal zien op de wind!

Het ligt ook niet aan de kwaliteit van het Evangelie, wanneer het Woord des Heeren geen vrucht afwerpt. Neen, die kwaliteit is volkomen zuiver en goed!

Welnu, wat is dan bij het zaaien allernoodzakelijkst?

Wel, de vruchtbaar makende werking van de Heilige Geest, Die de akker van het hart voorbereidt. Dat wordt dan een „**gebroken hart**”, waarvan David gewaagt in Psalm 51: „Schep mij een rein hart, o God! En vernieuw in het binnenste van mij een vaste geest.” En in vers 19: „De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God, niet verachten.”

Aan zulk een hart zal de Heere waarmaken, wat Hij betuigt bij monde van de dichter in psalm 147 : 3: „Hij geneest de gebrokenen van hart en Hij verbindt hen in hunne smarten.” Noodzakelijk, maar ook kostelijk en troostvol werk van de Heilige Geest! Dan heeft plaats, wat de apostel Jakobus schrijft in zijn zendbrief, hoofdstuk 1 : 21b:

„Ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kan zaligmaken.”

En, om weer terug te keren tot de gelijkenis van de zaaier, willen we nog heenwijzen naar wat Paulus schrijft in I Korinthe 3 : 8:

„Zo is dan noch hij, die plant iets, noch hij die natmaakt, maar God, Die de wasdom geeft.” Die wasdom begint bij het kleine, zoals bij het mosterdzaad. Maar door de wasdom wordt het een boom, waarin de vogelen onder zijn schaduw nestelen. (Markus 4 : 32). Alzo: „eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar”. (Mark. 4 : 28).

Zo draagt het zaad des Evangelies vrucht, waarvan we lezen in Markus 4 : 20: „En dezen zijn, die in de goede aarde bezaaid zijn, welke het Woord horen en aannemen en dragen vruchten, het ene dertig- en het andere zestig- en het andere hondervoud.” De zwaarst geladen aar buigt het diepst. Is u zulk een aar? De Heere geve het uit genade!

Dr.

v.L.

HOE IS HET ?

Van verschillende kanten ben ik benaderd om nu precies te weten, wat de synode van Amersfoort besloten heeft inzake het kerkelijke lid. De persberichten zijn nogal verschillend. Men las o.m.: „de Christelijke Geref. Kerken gaan straks gezangen zingen”. De synode heeft, in tegenstelling tot sommige persberichten **niet** besloten om gezangen toe te laten. Er is slechts een principe-besluit genomen om verder te praten en de gemeenten te consulteren over deze kwestie. Nu kan ik direct aangeven welke berichtgeving juist of ten dele juist of helemaal onjuist is, maar wat de synode besloten heeft is bindend. Dat is met stemming aangenomen. Nu heeft de synode met 33 stemmen voor en 19 tegen het volgende uitgesproken.

1. dat de Heilige Schrift het zingen van liederen, die niet rechtstreeks berijmde Schriftgedeelten zijn, niet verbiedt;
2. dat in het licht van de uitspraken van de kerk naar eis van de Schrift zeer grote voorzichtigheid betracht dient te worden;
3. dat op grond van boven staande in de eredienst een aantal schriftuurlijke liederen kan worden aanvaard waarbij aan de volgende voorwaarden moet worden voldaan;
 - a. deze liederen worden door de generale synode vastgesteld;
 - b. in artikel 69 K.O. wordt vastgelegd dat de plaats van deze liederen in de eredienst ondergeschikt is aan die van de psalmen en andere berijmde Schriftgedeelten;
 - c. het aantal van deze liederen zal dat van de psalmen en andere berijmde Schriftgedeelten in ieder geval niet overtreffen;
 - d. deze liederen zullen in de vorm van een eigen liedbundel aan de kerken worden aangeboden.

Het deputatenrapport zal in de gewijzigde vorm de kerken aangeboden worden ter bestudering. De kerken worden opgewekt van dit rapport goed kennis te nemen en door het inzenden van reacties bij deputaten in deze zaak mee te denken en mee te werken. Deputaten kregen de opdracht een definitieve beslissing ten aanzien van het gebruik van schriftgetrouwe liederen voor te bereiden en voorstellen te doen aan de synode van 1983.

Het voorbereidende werk en het komen tot voorstellen heeft niet ten doel, dat de synode

van 1983 D.V. een definitieve beslissing zal moeten gaan nemen over het al of niet gaan zingen van gezangen in de eredienst. Zo menen sommigen de tekst van de synode te lezen, maar dat is niet juist. De synode heeft een uitspraak gedaan n.l.: „de Heilige Schrift verbiedt niet het zingen van liederen, van gezangen”. Dus gezangen mogen gezongen worden in de eredienst. Echter, en dit is de restrictie, de synode moet nog een uitspraak doen, welke gezangen mogen worden gezongen. De deputaten moeten 'n bundel gaan voorbereiden. Een bundel liederen, waarvan het gehalte echt overeenkomt met Schrift en belijdenis. Dus het zal in de toekomst niet zijn, dat men met het reeds verschenen „Liedboek voor de kerken” onder de arm naar de kerk kan gaan. Men zal krijgen een eigen bundel. De Amersfoortse synode wilde de weg voor wildgroei niet openen. Men wil ook in de toekomst, in het licht van de uitspraken van de kerk naar de eis van de Schrift met grote voorzichtigheid te werk gaan. Dat is op zich een goede zaak. Maar dat houdt niet in dat dit voor allen een verblijdende zaak is. Aan voorzichtigheid kan zelfs een gevaarlijke kant zitten. De praktijk laat dit soms duidelijk zien. Wanneer ik denk aan de Gereformeerde kerken hoe men begonnen is met de behandeling en bepalingen rond het gebruik van en welke gezangen in de eredienst en wat men nu toereert dan is dit 'n baken in zee. Nu zou gezegd kunnen worden: „maar de kant van de gereformeerden willen we niet op”. Zonder iemand verdacht te maken, moet ik toch concluderen, dat dit meer gezegd is en waar is men nu terecht gekomen? Diverse gereformeerden hebben mij gezegd, al een aantal jaren terug: „een aantal christelijke gereformeerden lopen wat langzamer dan wij, maar ze komen, waar wij nu staan”. Het besluit van de synode heeft mij diep getroffen. Mijn gevoelens wil ik niet op papier zetten, want zou ik te persoonlijk worden. Op de materie op zich, hoop ik D.V. t.z.t. terug te komen. Ik wil nu slechts doorgeven het voorstel, dat ik indiende tijdens de discussie ter synode. Gedaan, mede uit liefde, tot de kerken.

De synode kennisgenomen hebbend van het deputaten- en commissierapport 9.18: overwegende:

1. dat de Heere alleen in het O.T. een bundel liederen gegeven heeft en wij in het N.T. van God geen bijbelboek hebben ontvangen dat overeenkomt met het boek der psalmen;
2. dat de O.T. psalmbundel met de komst van Christus niet heeft afgedaan en in de N.T. gemeente een grote plaats behield;
3. dat de gemeente er het heil Gods in en door Christus in vertolkt vond en er geen moeite mee had de psalmbundel als haar liedboek te erkennen;
4. dat er in de H. Schrift geen duidelijk motief wordt gegeven om bij het zingen

in de eredienst naast de ontvangen liederen ook van andere liederen, niet voorkomend in de Schrift, gebruik te maken;

5. dat het vrije lied noch de autoriteit van de H. Schrift noch van de H. Geest achter zich heeft;
 6. dat het vrije lied geen stuk van Gods openbaring is, noch een reflexie van de dichter op de Godsopenbaring is;
 7. dat de kerken het als hun roeping zagen om in de eredienst in prediking en lied het „Woord” aan het woord te laten;
 8. dat diverse kerkelijke uitspraken van het slechts zingen van psalmen c.q. berijmde schriftgedeelten in de eredienst spreken;
 9. dat door het invoeren van het vrije lied allerlei dwalingen de kerken kunnen binnendringen en de verwijdering in ons kerkelijk leven zal doen toenemen;
 10. dat de kerken naar de uitspraak van 1974 de opdracht hebben om alle symptomen van verwijdering, waaronder ook vallen de liturgische veranderingen te bespreken en zoveel mogelijk weg te nemen: van oordeel:
 - a. dat de psalmen door God gegeven zijn als het liedboek der kerken;
 - b. dat daarnaast berijmde schriftgedeelten, denk aan lofzangen, gebruikt mogen worden;
 - c. dat door het zich beperken tot het zingen van de psalmen en berijmde schriftgedeelten wordt bewaard de direkte verbondenheid aan de H. Schrift als het geïnspireerde Woord van God;
 - d. de historische lijn der kerken niet mag worden verbroken;
 - e. niets van onze identiteit mag vervagen;
 - f. de gevolgen van de aanvaarding van het vrije lied zeker merkbaar zullen zijn in de kerken;
1. deputaten hartelijk dank te zeggen voor hun arbeid.
 2. de kerken dringend op te wekken zich te zullen houden aan wat bepaald is in art. 69 K.O.

M.C. Tanis.

VOOR DE JEUGD

Het zonnekind 1

Beste jongelui !

„En de kinderen Israëls voeren voort te doen dat kwaad was in de ogen des HEEREN”.

Richt. 13 : 1a.

De stof waarover we thans willen gaan schrijven hebben we thans gezocht in het boek Richteren. Reeds eerder heeft dit boek onze aandacht gehad, toen wij namelijk met elkander dachten over de richter Gideon. Het boek Richteren is een spannend boek. Het is geen gewoon boek. Het is een Goddelijk boek. Ik geloof niet dat het overbodig is, dat dit onderstreept wordt. Want we leven in een tijd dat er een aanval gedaan wordt op het Woord van God. Dat is, zo zegt men, een onbetrouwbaar boek. Daar kun je niet op aan. Het is daarom ook de moeite van het lezen niet waard. Men put zich zelfs uit om waar te maken wat men zegt, namelijk dat de bijbel niet betrouwbaar zou zijn. Doch vrienden, laat je niet van de wijs brengen. Het is door een door betrouwbaar. De bijbel is en blijft het Boek der boeken. Daarom zal de bijbel ook nooit vergaan. Alle vlees is als gras en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras verdort en de bloem valt af, maar het Woord des HEEREN blijft tot in der eeuwigheid. Omdat de God van het Woord eeuwig blijft. Houdt dat altijd in gedachtenis.

Van dat eeuwigblijvende Woord is het boek Richteren een onderdeel. Daarin spreekt dezelfde God als b.v. in het boek Mattheus of Openbaring, of welk bijbelboek je verder ook maar zoudt willen noemen.

Als God nu in het boek Richteren spreekt dan doet Hij dat ook tot ons. Die heeft alleen voor de mensen bestemd, die geleefd hebben toen het boek geschreven werd, maar het is ook bestemd voor de mensen die nu leven. Dat is dus ook voor mij en u, voor mij en jullie.

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer

VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING” TEXEL

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.
Bungalows en sta-caravans.
Postbus 302, 1794 ZG Oosterend- Texel.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Als het dus ook voor mij en jullie geschreven is, dan kunnen jullie zelf de conclusie wel trekken. Want dan moet het ook door ons gelezen worden. Als we dat niet doen dan beledigen we de Schrijver, dan beledigen we God. We maken ons dan schuldig aan de grote zonde van nalatigheid. Ja, zonden van nalatigheid. Je tilt daar meestal niet zo zwaar aan. Want hoe kun je tot verantwoording geroepen worden over wat je niet doet? Zo gaat het tenminste in de wereld. Als je over de straat loopt zonder dat je jezelf aan een bepaald misdrijf schuldig maakt, dan zal niet één politieagent zijn hand naar je uitsteken om je te arresteren. Je doet immers niets!

Doch zo is het niet in onze houding tegenover God. Want wij staan schuldig tegenover Hem doordat wij dingen doen, die wij niet mogen doen. Leest de wet maar op na. Door de wet is de kennis der zonde. En waar geen wet is daar is ook geen overtreding. Doch niet alleen staan wij schuldig door het doen van verboden dingen, maar we staan evenzeer schuldig door het nalaten van geboden dingen. En daar behoort dan ook bij het niet lezen van het Woord van God, met inbegrip van het boek Richteren. Vergeet dat niet en lees de bijbel. Want het is Gods getuigenis. Dat eeuwig zeker is, en slechten wijsheid leert.

Het boek Richteren verhaalt ons een geschiedenis-tijdperk van ongeveer 400 jaar. Althans dit is uitgerekend. Zelf hebben we dat niet nagerekend, doch we nemen dit aan op gezag.

In deze periode zijn er verschillende richters opgetreden. 12 in getal. Daar wordt dan ook weer onderscheid in gemaakt. 6 worden er groot genoemd en 6 klein. Doch dit is maar een menselijke kwalificatie. Want wat is groot en wat is klein? Wat groot is in de ogen van mensen dat is soms klein in de ogen van God. Het omgekeerde is ook waar: Wat klein is in de ogen van mensen dat is vaak groot in Gods ogen.

Het grootste voorrecht is als we maar nooit groot van ons zelf denken. Als we dat doen zouden ons, dan zouden we daardoor de Heere niet behagen. Want de HEERE ziet van ver met gramschap aan de ijdele waan der oneindig hoog. Op hen het oog, Die need'rig knielen. Een kleine gestalte voor God te mogen innemen is dus altijd de beste. Wie zichzelf kent, wie zichzelf als zondaar kent, kan nooit groot worden in eigen ogen, wel het tegendeel. Doch ik moet er dadelijk bij zeggen, dat het genade van God is, als we klein mogen zijn voor God. Want uit en van onszelf zijn we het niet en worden het ook nooit.

Misschien zit er wel een klein kind te bidden: Maak mij need'rig en klein en laat mij van die grote kudde toch een heel klein schaapje zijn. Zo'n kindergebed is het slechtste nog niet. Het misstaat zelfs ook in het hart van oude mensen niet, als je begrijpt wat ik bedoel.

Als we de geschiedenissen van de richters nagaan dan komen er grote verschillen openbaar in de personen. De één was de ander niet. De manier van werken was ook grotelijks verschillend. De een heeft ook meer daden op zijn rekening staan dan de ander. Doch het wonderlijke is, dat waarin ook die richters van elkander verschilden, de HEERE heeft hen allen willen gebruiken. Bij Hem is er ten deze geen aanzien des persoons. Daar zit voor ons ook lering in en die mogen we ons niet laten ontsnappen. Want er is ook nu verschil in de mensen die de Heere wil gebruiken in Zijn dienst. Om het heel concreet te zeggen: Alle dominees zijn lang niet eender. De een heeft meer gaven dan de ander. De een is ook tot meer arbeid geroepen dan de ander. De aard en karakter van een is ook weer verschillend van dat van de ander. Maar het staat de Heere niet in de weg. Bij Hem is niet de eenvormigheid, maar wel de

Lijden,
in een
uitzicht-
loze
wereld.....

Lijden, in een uitzichtloze wereld.....
JAAR IN, jaar uit vragen wij u de Papoea's niet te vergeten. Laten die verre naasten u nog een zórg zijn. Een zorg van uw hart en van uw hand.

VRAGEN moeten we, omdat wij de zorg voor de Papoea's op ons genomen hebben. Wij stellen er een eer in iets van verantwoordelijkheid voor hen te mogen dragen. Want we mogen de Papoea's niet aan hun lot overlaten.

AAN U allen, blijft daarom de vraag voorliggen wat uw hand zal vinden om goed te doen aan dit geslagen volk.

Slagen die zich aftekenen aan de
* vele weeskindertjes
* onverzorgd achtergebleven ge-
* zinnen
* gevangenen
* vluchtelingen
* onvoldoende medische hulp
* onvoldoende scholing
* acuut optredende noden

GOED doen, ook ter ondersteuning van de rechtstrijd van de Papoea's in Nederland en de wereld.

11 JAAR onrecht en diep menselijk leed moeten u voor ogen staan als wij een beroep op u doen de Papoea niet te vergeten. De Papoea, de meest nabije van onze verre naasten.

Uw gift
is een hand-
reiking ten
leven

veelkleurigheid. Daarin komt de rijkdom van Zijn genade uit.

Als deze dingen goed worden verstaan dan kan ons dat enerzijds bewaren voor hoogmoed. Want als we tot grotere taken geroepen worden dan een ander, dan is dit geen prestatie van de mens, maar dan is dat genade van God. En als we tot minder geroepen worden dan de ander dan is dit naar Zijn vrijmachtig welbehagen. We moeten ons dan daarin tevreden stellen omdat de Heere het zo wil. Daardoor worden we dan bewaard voor twijfelmoedigheid.

Dit geldt natuurlijk niet alleen voor dominees, maar ook voor gewone kerkleden, waar we verder niet mee bedoelen te zeggen als zouden dominees geen gewone mensen zijn. Doch het komt onder kerkleden nog al eens voor, dat de een de ander de loef zoekt af te steken. Dat is natuurlijk niet best. Maar het komt gewis onder de besten voor. Men zegt dan, als een ander eens iets vertelt: Maar ik heb het anders geleerd. Of: God heeft het mij zo geleerd. Men zegt er verder dan wel niets bij, maar de bedoeling is wel duidelijk. Men

wil dan zeggen: Jij hebt er nog maar weinig of niets van geleerd. Een dergelijke houding is natuurlijk een verfoeilijke hoogmoed.

Een ander kan door dergelijke groot-sprekers zo gemakkelijk in de put geduwd worden en met de vraag blijven zitten: Had ik het nu ook zo maar geleerd. Was ik nu ook zo maar geleid. Kon ik het nu ook zo maar vertellen enz. Men kijkt dan tegen zulke eikebomen op en loopt gevaar het werk, dat God in hun ziel verheerlijkt heeft, over het hoofd te zien, en..... dat een ieder aangenaam is naar hetgeen dat hij heeft en niet naar hetgeen dat hij niet heeft.

God gaat tenslotte met een ieder Zijn eigen weg. Daar zijn vergevorderden in de genade. Mensen die inderdaad veel geleerd hebben. Maar daar zijn ook minder vergevorderden, mensen die minder geleerd hebben. Doch daar zit in een eikeboom geen ander leven dan in een vergeet-mij-nietje. Het zijn beiden plantingen van de levende God. Het komt altijd op het wezenlijke aan. En dat zou ik thans met twee woorden willen zeggen: Zonde en genade. Die twee zaken

moet elk mens kennen zal het wel met hem zijn op weg naar de eeuwigheid.

Ik hoor inmiddels een opmerkelijke lezer tegen mij zeggen: Ds. u hebt boven dit artikel geschreven „Zonnekind”. Ik zou de zon wel willen zien schijnen. Nu daar ben ik blij om, als het zo met u is. Het is de ogen goed de zon te aanschouwen. Zo heeft Salomo het al gezegd, en daar stemmen wij van harte mee in. Doch u weet, hoop ik, ook wel, dat het opgaan van de Zon beloofd is aan een volk dat in duisternis is gezeten. En hoe groter de duisternis, des te heerlijker is de opgang van de zon. Zo is het in de natuur, zo is het ook in de genade. Ik hoop, mijn beste vriend, dat je dit mag verstaan. Dan zal de geschiedenis die ons zal gaan boeien, naar ik hoop, wel voldoende het grote licht licht van Gods genade laten zien. En dat wij ons dan maar in dat Licht zullen mogen verblijden.

Ik ga nu eindigen en teken inmiddels weer als jullie aller vriend.

Ds. H.C.v.d. Ent.



Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

Voor bijbels, boeken en muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
Ook van de allernieuwste uitgaven.

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4 - 14,
3061 CS Rotterdam.
Postbus 4209,
3006 AE Rotterdam.
Tel. 010 - 111607.

**HOTEL
DREYEROORD -
OOSTERBEEK**
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

Bent u te moe, teneer geslagen,
En snakt u naar verzorgde
dagen,
Voelt u zich eenzaam en ver-
laten,
Of zoekt u and'ren om mee te
praten,
Bel dan eens naar:

**„Repos
Ailleurs”**

Geen radio of TV gezeur,
De sfeer is huis'lijk, 't eten goed,
Wat hulp kan ook, wanneer het
moet,
Dieet is ook al geen bezwaar.
Dus belt u naar: 03438-12466,
Driebergen.

**TERUG NAAR
DE NATUUR**

De natuurgeneeswijze
neemt een steeds grotere
plaats in en geen wonder
wanneer U de fantastische
resultaten verneemt van
hen die één van de meer
dan 40 verschillende krui-
denrecepten bestelden,
o.a. maag, maagzweer,
niersteen reumatiek, ge-
wrichtsreuma, schildklier,
slapeloosheid, suiker,
spataderen, vermagering,
zenuwen, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt
in kuren voor een maand

à f 12,50

(verzendkosten
inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk wel-
ke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering,
zenuwen en' vichtafdrif-
vend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

**Drogisterij
SIKKING**

Barvoetestraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609



Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede
jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijsburg, tel. 01718-23063
bpg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnum-
mer 19, 2220 WD Rijsburg (zonder postzegel)

**PLAATS
UW
FAMILIEBE-
RICHTEN
IN BEWAAR
HET PAND**



uitgeverij-boekhandel
STARK-TEXEL

GETRAIND...

en wel?

sensitivity-training
in het licht v/d bijbel
door

Ds. J. Van Amstel

ISBN 90 6398 006 X prijs f. 15,50
ook verkrijgbaar in de boekhandel

postbus 302
1794 ZG Oosterend Nh.
tel. 02223-661 of 495
het adres voor 't goede boek

Christelijke scholengemeenschap op Reformatorische
grondslag

DE DRIESTAR - GOUDA

AANMELDING STUDENTEN

Zij, die gedurende het schooljaar 1981/1982 de
Pedagogische Akademie of de Opleidingsschool voor
kleuterleidsters willen bezoeken, kunnen zich daar-
voor tot 1 maart 1981 aanmelden.

Onderwijzersopleiding

Tot de P.A. zijn toelaatbaar zij die het diploma
gymnasium, atheneum, havo, v.h.b.o., het zgn.
„duimdiploma” v.w.o. of de akte van bekwaamheid als
leidster bij het kleuteronderwijs bezitten.

Opleiding voor kleuterleidsters

Tot de O.K. zijn in beginsel toelaatbaar zij, die het
diploma havo-4, een bewijs van onvoorwaardelijke
bevordering van klas drie naar klas 4 van gymnasium,
atheneum of havo of een diploma m.h.b.o. bezitten.

Internaat

Studenten, die te veraf wonen om heen en weer te
reizen tussen hun woning en de school, kunnen
gehuysvest worden in het internaat.

Rijksstudietoelagen

Tot 1 februari 1981 staat de mogelijkheid open om een
rijksstudietoelage aan te vragen bij het Ministerie van
Onderwijs, afd. Rijksstudietoelagen, postbus 30006,
9700 RH Groningen. Desgewenst worden aanvraag-
formulieren en inlichtingen verstrekt door de dekaan
van de thans bezochte school of door de administra-
teur van onze scholengemeenschap.

Voorlichting en aanmelding

Voorlichtingsfolders en aanmeldingsformulieren zijn
verkrijgbaar bij de dekaan van de thans bezochte
school of worden op aanvraag door ons toegezonden.

Adres

Aanmeldingen dienen te worden gericht aan:
Scholengemeenschap „De Driestar”, afd. beroeps-
opleiding, Ronsseweg 557, 2803 ZL Gouda.
Telefoon 01820 - 26233.



**Stichting Reformatorische Hulpactie
„Woord en Daad”**
Giro 3020900.

**Hun last
op onze schouders**

Velen in India lijden aan lepra.

Een verschrikkelijke ziekte,
waarvan men echter geheel kan
gezezen.

Met uw hulp bouwt Woord en Daad
een nieuwe leprozen-kolonie
in Hyderabad. Honderden
patiënten verhuizen dan van de
krottenwijk Gasmandi naar de
nieuwe kolonie Bethesda. Er is o.a.
nodig een kliniek, revalidatie-
centrum, waterputten, huisjes enz.

Daarvoor is heel wat geld nodig.
Laten we samen zorgen voor
een menswaardig bestaan voor
deze patiënten.

**Voor f 25,- per maand kunt U
een patiënt financieel
adopter.**

**U kunt in India of elders een
kind financieel adopteren
voor f 35,- per maand.**

Inlichtingen financiële adoptie-kinderen
J. Slot, Rembrandtlaan 10, 3941 CH Doorn. Tel. 03430 - 4103

Inlichtingen algemeen:
Stichting Woord en Daad, Postbus 560, 4200 AN Gorinchem, t.a.v. I. 't Lam. Tel. 01830 - 32550
(privé 23604)

Giften kunt U storten op giro 30.20.900 of bankrek.nr. 50.98.11.566 A.B.N., Gorinchem t.n.v. Woord
en Daad, Gorinchem. Met vermelding „Lepra”

